МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

пр. Пушкіна, 36, м. Дніпро, 49006, тел/факс 31-25-82, 31-85-26, 32-08-97
E-mail: onmc@3g.ua; onmc2004@ua.fm, http://nmc-pto.dp.ua/, код ЄДРПОУ 19097120

12.08.2022 № 13/4-350

Керівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Про проведення Першого уроку
у 2022/2023 навчальному році
в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Традиційно початок навчального року супроводжується проведенням Першого уроку, який розкриває важливі події країни, регіону, міста та навчального закладу.

В умовах воєнного актуальним та важливим питанням постає формування активної громадянської позиції, національно-патріотичного виховання молоді.

Міністерство освіти і науки України пропонує тему Першого уроку **«Ми українці: честь і слава незламним!»,** яка висвітлює мужність і героїзм воїнів-захисників нашої держави.

Враховуючи, воєнні події у державі, відзначення Дня пам'яті захисників України (29 серпня), з метою формування у здобувачів освіти патріотизму, ціннісних життєвих навичок, національно-патріатичного виховання, формування громадянської позиції, навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області пропонує матеріали для підготовки та проведення Першого уроку у 2022/2023 навчальному році.

Матеріали про проведення заходів пропонуємо розміщувати у соціальних мережах за хештегом:

#Слава_незламним_ДніпропетровщинаПТО

З повагою

Директор Віктор ВАСИЛИНЕНКО

Ємець І.С., 097 303 70 98
Керницька Т.В., 067 779 09 44

Додаток до листа
від_____ № 13/4__

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо проведення Першого уроку в закладах ЗП(ПТ)О Дніпропетровської області у 2022/2023 навчальному році

Звертаємо увагу керівників ЗП(ПТ)О, що запропонований матеріал – це окремі пропозиції щодо організації та проведення Першого уроку.

Проведення Першого уроку має стати поштовхом для мотивації до навчання та отримання робітничої професії з метою відбудовування країни в післявоєнний час, активізації волонтерського руху. При проведенні уроку уроку **«Ми українці: честь і слава незламним!»** доцільно звернути увагу на питання історії українського державотворення, розвитку та зміцнення держави, історії державних символів України. Це може бути урок-роздум про історичну долю України, героїку сучасних захисників суверенітету і територіальної цілісності країни, розмова про сьогодення і перспективи України.

У разі прийняття рішення щодо дистанційного та/або змішаного навчання пропонуємо провести Перший урок у режимі онлайн **з урахуванням інформаційної безпеки:**

- Підготувати відеозвернення здобувачів освіти, батьків, викладачів, майстрів виробничого навчання, керівників освітнього закладу, роботодавців, представників громадських організацій на сторінках соціальних мереж (Facebook, WhatsApp, Instagram)
- підготувати відеоматеріали про діяльність закладу професійної (професійно-технічної) освіти за літній період (участь у конкурсах, результати виробничої практики, досягнення здобувачів освіти тощо).

На початку уроку можливо розпитати здобувачів освіти, як вони пережили ці важкі місяці війни, про наслідки війни, хід військових дій, героїзм наших воїнів, чи вірять вони в перемогу, чи робили щось для її наближення.

Запитати чому, на їхню думку, справжні українці не шкодують ні коштів, ні здоров'я, ні навіть життя заради свободи, незалежності та цілісності нашої держави. Дізнатися у молоді, що потрібно для того, щоб відчувати себе справжніми українцями? Що для цього потрібно робити? Як здобувачі освіти розуміють поняття Батьківщина? Який зміст вкладено у це слово? Кожен має відповісти на запитання: «А що є для мене Україна, Батьківщина?»

При проведенні Першого уроку рекомендуємо використати:

- Інфографіку втрат ворога на актуальну дату;
- візуалізацію теми та звуковий супровід;
- фото зруйнованих міст та селищ;
- матеріали челенджів закладів П(ПТ)О: «Миру, тобі, Україно!» «Ми відбудуємо країну» #Миру_тобі_Україно; #УС_ПТО_Дніпропетровщина
  #Ми_відбудуємо_країну; #УС_ПТО_Дніпропетровщина;

Також пропонуємо при підготовці Першого уроку використовувати корисні інтернет-посилання:

- Указ Президента України від 23 серпня 2019 року № 621 «Про День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України»
  https://www.president.gov.ua/documents/6212019-29269
- Афоризми про Україну (imath.kiev.ua);
- Комплексний план заходів із належного вшанування пам’яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2019 року № 1096-р
  https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1096-2019-%D1%80#Text;
- УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №143/2022 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №143/2022 — Офіційне інтернет-представництво Президента України (president.gov.ua);
- Конспекти першого уроку 2022 н.р. (erudyt.net);
- Відео: «Українські діти, які постраждали від війни» https://youtu.be/8ob1hP-21jo
- Поради захисника для дітей https://youtu.be/Eoz9gP7j3Eg
- Пісні «Стефанія – мамо» https://youtu.be/xuza_Omt-Lk
  «Ой у лузі червона калина» https://youtu.be/auvlNiyafLE;
  (411) Хай буде мир - YouTube
  «Доброго вечора, ми з України!» *https://youtu.be/DGGZyQ0SVpg*
- Відео: «Безпечна поведінка дітей під час війни» https://youtu.be/kHiXhGis7ag
- https://youtu.be/Eoz9gP7j3Eg Безпека дітей під час війни (відео)
- https://konkurent.ua/publication/91877/poeziya-vilnih-minkult-zbirae-virshi-pro-viynu/
  https://eo.gov.ua/wpcontent/uploads/2022/03/Ukraina.pnghttps://ukontent.files.wordpress.com/2015/10/12105772_1083242875019851_5023682681695154678_n.jpg;
- матеріал телеканалів В Україні війна: добрі та різні історії людей у воєнний час | Новий канал (novy.tv);
  Історії війни - Телеканал «ДніпроTV» новини Дніпра (dnipro.tv);
  24 канал збирає історії переселенців - СВОЇ- 24 Канал (24tv.ua)

Додаток до листа

від_____ № 13/4__

Довідкові матеріали

24 лютого росія оголосила про початок вторгнення в Україну. Російські війська обстрілюють та знищують ключові об'єкти інфраструктури, здійснюють масовані обстріли житлових районів українських міст та селищ з використанням артилерії, реактивних систем залпового вогню та балістичних ракет. Але український народ з великим почуттям патріотизму та віру в перемогу захищає незалежність та цілісність України.

- Агресія – застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканості або політичної незалежності іншої держави, або в будь-який інший спосіб, несумісний із Статутом Організації Об'єднаних Націй (Резолюція 3314 (XXIX) Генеральної Асамблеї від 14 грудня 1974 року). Відповідно до Закону України "Про оборону України" збройна агресія – застосування іншою державою або групою держав збройної сили проти України. Збройною агресією проти України вважається будь-яка з таких дій: вторгнення або напад збройних сил іншої держави або групи держав на територію України, а також окупація або анексія частини території України; напад збройних сил іншої держави або групи держав на військові сухопутні, морські чи повітряні сили або цивільні морські чи повітряні флоти України.
- Лінія зіткнення – умовне розмежування між тимчасово неконтрольованою територією та контрольованою територією.
- Окупація – тимчасове зайняття збройними силами воюючої сторони у міжнародному конфлікті території ворога у період ведення бойових дій.
- Анексія – примусове набуття (приєднання) території однією державою за рахунок іншої держави. Таке набуття (приєднання) передбачає здійснення окупації відповідної території та чіткий намір здійснювати таку окупацію постійно (corpus et animus). У сучасному міжнародному праві анексія не розглядається як законний спосіб набуття території, оскільки є порушенням заборони або загрози застосування сили. На відміну від прагнення держави відмовитися від території, анексія виникає, коли "приймаюча" держава заявляє, що тепер вона володіє цією територією. Анексія зазвичай відбувається слідом за військовою окупацією території, коли окупант вирішує зміцнити свій фізичний контроль шляхом набуття законного права. Анексія території є адміністративною дією, пов'язаною із завоюванням. Випадки анексії у сучасній практиці не є типовими і зазвичай розглядаються як незаконні.

В освітньому просторі слід звертати увагу на правильну термінологію та визначення!

- Окремі райони Донецької та Луганської області (ОРДЛО), терористичні організації "ДНР" і "ЛНР", квазідержавні утворення "ДНР" і "ЛНР", А НЕ Донецька Народна Республіка (ДНР), Луганська Народна Республіка (ЛНР), оскільки це псевдодержавні утворення із самопроголошеними органами, які узурпувала виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, контрольовані Російською Федерацією. Відповідно до Заяви Верховної Ради "Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій "ДНР"

та “ЛНР”, які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян”, затвердженої Постановою Верховної Ради України. Від 4 лютого 2015 року, “ДНР” та “ЛНР” визнані терористичними організаціями;

- незаконні збройні формування, збройні формування РФ, озброєні банди, групи найманців, А НЕ ополченці чи народне ополчення, оскільки Російська Федерація чинить злочин агресії проти України та здійснює тимчасову окупацію частини її території за допомогою збройних підрозділів і формувань РФ, що складаються з регулярних з’єднань і підрозділів, підпорядкованих Міністерству оборони та іншим силовим відомствам РФ, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, окупаційної адміністрації РФ, самопроголошені органи, підпорядковані РФ, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України;
- сучасна російсько-українська війна, А НЕ внутрішній конфлікт чи громадянська війна, оскільки нинішня війна не є результатом внутрішньодержавного конфлікту на міжетнічному, міжконфесійному або будь-якому іншому ґрунті, чи рухом, організованим визнаними лідерами, широко підтриманий населенням. Проросійські бойовики із самого початку перебували під повним контролем спецслужб РФ і реалізовували план військово-політичного керівництва РФ із дестабілізації та розчленування України. Ідеологічні засади війни розроблено поза Україною, їх основою стала концепція так званого “русского мира”, сформована в Росії ще в минулому столітті. Повний контроль і фінансове забезпечення діяльності квазідержавних утворень “ДНР” і “ЛНР” здійснюється РФ через ФСБ РФ та ГРУ ГШ ЗС РФ. У бойових діях бере участь контингент військовослужбовців Збройних сил РФ. У таких умовах тези “внутрішнього конфлікту” чи “громадянської війни”, «спецоперація» є хибним і маніпулятивним продуктом російської пропаганди. У Зверненні Верховної Ради України до Організації Об’єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання Російської Федерації державою-агресором від 27 січня 2015 року йдеться, що Російська Федерація є державою-агресором, яка вчиняє акти збройної агресії проти України

Звитяга – це перемога в бою, героїчний подвиг, досягнення, успіхи, здобуті подоланням труднощів у чому-небудь. Тому потрібно вчити сучасне молоде покоління українців перемагати будь-які життєві виклики та труднощі.

Патріотизм — це любов та відданість Батьківщині, прагнення своїми діями служити її інтересам (Вікіпедія).

Патріотизм — це переконання, що твоя країна краща від інших тому, що саме ти в ній народився. (Бернард Шоу);

- Я ніколи не дозволяв собі думати, що в Україні є п'ята колона. Але ж вона вже йде потоптом по моїй душі! Раніше ж принаймні ненависть до українців хоч якось камуфлювалася, а тепер тебе просто готові знищити: "Хотєли свою нєзалєжность? Вот вам!" Виїли Україну зсередини, як лисиця бік у спартанця, ще й дивуються – чого ж вона така скособочена? Чого кульгає в Європу, тримаючись за скривавлений бік? Всю обгризуть, як піраньї, і сипонуть врозтіч (Ліна Костенко);
- Треба бути вдячними всім українцям, які представляють нашу країну на міжнародній арені! І не важливо, чи це учасники Євробачення або наші спортсмени на Олімпійських іграх, не важливо, які місця вони займають. Мені хочеться більше бачити цих людей, хочу, щоб їх іменами наша країна пишалася. Підростаючому поколінню українців важливо бачити, що вони живуть в крутий країні з крутими людьми: чемпіонами, видатними співаками та артистами і т. д. Це заохочує і мотивує! (Джамала, українська співачка кримськотатарського походження, народна артистка України);
- Це моя патріотична позиція: якщо нас не бачать, треба зробити все, щоб побачили! (Джамала)

- Коли не зможу нічим любій вітчизні прислужитись, в усякому разі з усієї сили намагатимуся ніколи ні в чому не шкодити. (Г. Сковорода);
- Нація проявляється не тільки в людях, яким вона дає життя, але і в тому, яким людям вона віддає почесті, яких людей вона пам'ятає Джон Кеннеді, 35-й президент Сполучених Штатів Америки);
- Сама історія запитає кожного з нас у цей день: хто ти? Чи справді вичавив із себе тоталітарного раба, чи здатен відстояти себе як людину, відстояти завтрашній день своєї згорьованої, прекрасної України? (О. Гончар, український письменник, літературний критик, громадський діяч

Цитати про Батьківщину

- Той, хто в біді кидає свій народ, стає його ворогом. (Ч. Айтматов)
- В дитинстві відкриваєш материк, котрий назветься потім — Батьківщина. (Л. Костенко)
- В своїй хаті своя й правда, І сила, і воля. (Т. Шевченко)
- Вітчизна - це не хтось і десь, я - теж Вітчизна. (І. Світличний);
- Я не покину Батьківщини. Мені моя сопілка і вівця дорожчі царського вінця. (Г. Сковорода);

Цитати про війну

- Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних стягає кров, з інших - сльози. (Вільям Теккерей)
- Або людство покінчить з війною, або війна покінчить з людством. (Джон Кеннеді)
- Війна – варварство, коли нападають на мирного сусіда, але це освячений борг, коли захищають батьківщину. (Гі Де Мопассан)
- Війна – це клеймо нерозсудливості варварів.
- Щоб розпалити війну, досить одного життя, а щоб зупинити – потрібні мільйони життів.
- Війну, де повстає на брата брат, Всевишній прокляне стократ. (Рабіндранат Тагор);
- Війна – взагалі несподівана штука. Ви не можете цілком прорахувати війну від слова ніяк. Бо вона йде за своїми правилами, за своїми законами».

Цитати про мир

- Можна брати міста та вигравати битви, але не можна підкорити цілий народ. (Бернард Шоу);
- Ми прагнемо миру, тому що знаємо: мир – це той клімат, у якому може бути свобода. (Дуайт Ейзенхауер);
- Не проливати нічиєї крові, забезпечити спокій усьому світові та мир своєму віку – ось найвища доблесть. (Сенека);
- Ніякі лиходії та злочинці не наробили у світі стільки зла, не пролили стільки людської крові, як люди, які хотіли бути рятівниками людства. (Семен Франк);
- Мир – це свобода, заснована на визнанні прав будь-якої людини. (Цицерон);
- Мир — найвище благо, якого люди бажають у цьому житті. (Мігель де Сервантес Сааведра);
- Мир – чеснота цивілізації, війна – її злочин. (Віктор Гюго);
- Мир має свої перемоги, їх не менше, ніж у війни, але йому не доводиться ставити стільки пам’ятників. (Кіп Хаббард)

Топ-фрази війни:

Війна наділяє цілий народ спільним досвідом, схожими спогадами, емоціями та переживаннями. Щоб усе це висловити та зафіксувати ключові моменти війни, потрібні влучні слова та справді народні гасла. Російсько-українська війна вже витворила цілу низку таких символічних фраз.

Слава Україні!

Національне гасло, поширене серед українців ще з часів революції 1918–1921 років. З 2018 року — військове вітання у Збройних силах України та в Національній поліції;

Доброго вечора, ми з України!

Фраза стала популярною завдяки однойменному музичному треку електронного дуету PROBASS Δ HARDI, реліз якого відбувся 2014 року. Слова, з яких зробили семпл, озвучив учасник українського гурту «ДахаБраха» Марко Галаневич;

Скажи «паляниця»

В українських містах це стало своєрідним паролем, що допомагає виявляти російські диверсійно-розвідувальні групи.

Як ти? Сподіваюсь, ти в безпеці

Досвід життя у стані постійної загрози змінив культуру спілкування і традиційні привітання українців.

Вірю в ЗСУ

Так українці за кожної нагоди висловлюють повагу, вдячність і підтримку всім, хто захищає країну від окупантів. А ще будують плани і мріють, вірячи у свою армію;

Тікток-войска

Так українці зневажливо характеризують загони кадирівців, які позиціонують себе як жорстоких воїнів, а насправді більше зайняті зйомками відеороликів;

Бандеромобіль

Іще під час АТО волонтерські конструкторські бюро, прагнучи допомогти українській армії, створювали бронемашини. Ці тюнінговані машини стали страшилкою для російських окупантів, які називають їх «бандеромобілями», «вундервафлями» та «шушпанцерами».

Додаток до листа

від_____ № 13/4__

Орієнтовний сценарій
Першого уроку у 2022-2023 навчальному році
на тему: «**Ми українці: честь і слава незламним!»**

Мета: виховувати у здобувачів освіти патріотичні почуття, національну свідомість, гордість та шанобливе ставлення до героїв – захисників незалежної України; показати масштаби війни; підвести здобувачів освіти до усвідомлення зовнішньої політики української держави у відстоюванні незалежності й готовності до захисту рідної землі; розвивати вміння аналізувати події, факти, історичні явища.

Обладнання: Державний Прапор України; музичні записи, ілюстративний матеріал, комп'ютер; проєктор. Портрети видатних осіб України, відео та аудіофайли, мультимедійна презентація.

Хід уроку
Епіграф:
Організаційний момент

І. Мотивація та емоційне налаштовування (*Слайд 1*)

- Відео1
- «Моя Батьківщина-Україна» ***https://www.youtube.com/watch?v=DUgAyKqRLVE***

Декламуванням вірша В. Сосюри «Любіть Україну»
Звучить Гімн України.
Викладач:

Перше вересня – це плани, сподівання, мрії, задуми на весь навчальний рік. Тож наша перша зустріч – незвичайна, це урок державності, громадянськості, людяності, патріотизму. Впевнені, що у світлі тих буремних подій, які відбуваються в нашій державі, ви не залишитеся байдужими до того, про що ми говоритимемо.

Новий 2022-2023 навчальний рік розпочинається в умовах війни. Наші відважні збройні сили кують перемогу на фронті, дорослі роблять усе для перемоги в тилу, навіть діти шукають способи допомоги армії. Всі українці мають розуміти, за що точиться героїчна боротьба – за збереження незалежності нашої держави і нації. Це зумовлює важливість актуалізації питання формування активної громадянської позиції, національно-патріотичного виховання здобувачів освіти. Адже саме патріотизм є найнадійнішим союзником у цій визвольній війні.

Тому перший урок цього начального року присвячений глибокому усвідомленню, що ж таке Батьківщина, держава, патріотизм, якими були, є і мають стати українці, щоб ні у кого ніколи не виникало бажання нав'язувати українцям, як їм жити, з ким дружити, якою мовою говорити і куди рухатися у розвитку своєї суверенної незалежної держави.

Сьогодні ми покажемо масштаб небезпеки війни й можливості в її запобіганні; визначимо позицію України в цьому питанні, пригадаємо історію воєн, проаналізуємо події й факти, спробуємо з'ясувати ціннісне ставлення до всіх держав та особисту відповідальність за долю країни.

Вправа «Асоціативний кущ»
-Друзі, з чого для вас починається Україна?
(Для мене Україна – це ...)

(Відео 2 «Моя країна - Україна»)
https://www.youtube.com/watch?v=wcC3hDNzLhM

Сьогодні ми з вами говоримо про нашу рідну Україну, тож згадаємо її багатостраждальну історію та доведемо, що ми гідні громадяни своєї Батьківщини.

Викладач. Сторінка історії України.

Україна – країна трагедій і краси, країна, де найбільше люблять волю і найменше знали її. Країна гарячої любові до народу і чорної йому зради. Країна вікової героїчної боротьби за волю.

- Основні віхи становлення української державності:

(перегляд відеоперформансу «ДНК України»)
https://www.youtube.com/watch?v=WiZDik18hnc

Вправа «Ланцюжок». Мозковий штурм. Поняття "Україна"

Україна як держава? (здобувачі освіти дають свої варіанти відповідей)

ДЕРЖАВА=СУВЕРЕННА-ТЕРИТОРІЯ-НАРОД-ЗАКОНИ-ТРАДИЦІЇ-ЗВИЧАЇ-ДЕРЖАВНА МОВА-СИМВОЛИ-ДЕМОКРАТІЯ-НАЦІОНАЛЬНИЙ ДУХ

Вправа «Ланцюжок». Мозковий штурм. Поняття "народ"

- *Що означає поняття « народ»?*

НАРОД = Я-ДРУЗІ-МОЯ СІМ'Я-РОДИЧІ-ЗНАЙОМІ

Вправа «Символи та сенкани» (Робота в групах)

Кожна держава має свою символіку - державну і народну.

(об'єднання в групи за кольором синій, жовтий, білий)

- Пригадайте, які символи України ви знаєте, створіть сенкани:

І група. Державні символи
ІІ група. Народні символи
ІІІ група. Культурні символи

(перегляд презентації «Символи України»)

Викладач:

Світ знає величезну кількість війн, кожна з них повинна була б служити нагадуванням для всіх про те, що найжорстокіша ціна за них – це життя людей і мирне небо над головою. Здавалося б, уроки долі треба запам'ятовувати, але, як свідчить історія, люди повторюють свої помилки знову і знову. За підрахунками істориків упродовж останніх 6 тисяч років мирними, тобто без воєн, були лише 292 роки.

Поясніть чому? (Відповіді здобувачів освіти)

Вправа «Учимося креативно мислити»

Що б не сталося, які проблеми б не виникли, усе можна вирішити мирним шляхом. Слід пам'ятати, що завжди є вихід. Іноді він може бути зовсім несподіваним. Слід виробляти вміння шукати нестандартні рішення.

Вправа: потренуємо свою креативність, спробувавши дібрати закінчення до висловів відомих людей. Як ви вже здогадалися, вони мають бути зовсім не банальними. Наприкінці нашої зустрічі ми заслухаємо ваші відповіді й порівняємо з авторськими. Можливо, хтось змінить думку, а хтось щось додасть до написаного.

(На партах перед здобувачами освіти лежать картки з початком речення, вони його продовжують. По закінченні роботи відкладають картки на край столу до кінця заходу.)

- Якщо бажаєш, щоб світ змінився, стань… (Махатма Ганді)
- Не йдіть війною проти закону, прийміть закони проти…(Єврейське прислів'я).
- Визнання проблеми – половина успіху в її… (Зигмунд Фрейд)
- Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних вона стягає кров, а з інших …(В.Теккерей)
- Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто…(Анрі Барбюс)

Викладач:

Покоління XXI століття хвилює майбутнє планети. Ми прагнемо миру та мріємо, щоб не було вбивств, щоб не гриміли постріли, не лилася кров. Однак війни на планеті не вщухають майже ніколи. То в одному кінці землі, то в іншому спалахує страшне полум'я, і тоді знову гинуть люди, ллється кров, плачуть матері й діти. На жаль, людське бажання вирішувати соціальні, політичні, національні суперечки лише з позиції сили лежить в основі багатьох проблем світу.

Війна – смертельно небезпечна хвороба, якою заражені всі покоління. Наприклад: Стародавній світ – троянська війна – після викрадення Єлени алейці розпочали війну з троянцями, щоб повернути дружину своєму царю. Середньовіччя – війни виникали на релігійній основі. Хрестові походи забрали життя сотень тисяч людей. Друга світова війна – Гітлер вважав арійську расу кращою за інші. Основний план Гітлера полягав у тому, щоб встановити панування над усім світом, перетворивши населення інших країн на рабів. Для світу це стало трагедією й призвело до смерті десятки мільйонів людей.

Сьогодні над Україною закружляли темні хмари лихоліття. Чорні сили РФ хочуть розірвати на частини нашу державу, забрати в нас мирне та щасливе життя. Наша держава не готувалася до війни. Ми – мирні люди. Але десятки тисяч людей за покликом серця взяли зброю в руки й стали на захист рідної землі. Ще недавно ми з вами не знали дуже багатьох слів, пов'язаних із війною, тепер же майже кожну родину так чи інакше опалило полум'я військових подій. Національне гасло «Слава Україні! – Героям слава!», набуло нового змісту.

Трагічні події в Україні, починаючи з 2014 року, тривожать і не залишають байдужими жодного громадянина країни. Кожному з нас необхідно усвідомити, за що боролися учасники Євромайдану й заради чого пожертвувала своїм життям «Небесна сотня». Ми пам'ятаємо наших героїв, які боролися проти несправедливості, стояли насмерть за мир у нашій державі.

Викладач:

-Чи захищає зараз Батьківщину хтось із близьких чи знайомих? *(розповіді здобувачів освіти).*

На даному етапі уроку згадати воїнів-захисників закладу, громади, які загинули, захищаючі рідну Україну).

(На фоні музики хлопці та дівчата запалюють свічки. Хвилина мовчання).

Викладач:

Повернімося до висловів, які ви дописували на початку уроку. Пропоную переглянути їх і за необхідності дописати. Зачитаємо ваші варіанти й послухаємо авторські.

- Якщо бажаєш, щоб світ змінився, стань… цією зміною. (Махатма Ганді);
- Не йдіть війною проти закону, прийміть закони проти…війни. (Єврейське прислів'я);
- Визнання проблеми – половина успіху в її… розв'язанні. (Зигмунд Фрейд);
- Війна в однаковій мірі обкладає даниною чоловіків і жінок, але з одних вона стягає кров, а з інших … сльози. (В.Теккерей);
- Війна буде повторюватися до тих пір, поки питання про неї буде вирішуватися не тими, хто… помирає. (Анрі Барбюс).

Погодьтеся, деякі авторські продовження були зовсім несподіваними для вас, але не менш слушними. Трапляється, що з зовсім, здавалося б, безвиході є нестандартний вихід, необхідно лише його розгледіти.

Викладач:

Кожен народ любить свою Батьківщину, робить усе для процвітання своєї держави, для її слави, свободи, незалежності. І ми живемо в Україні, волелюбній, мирній державі, і усім серцем любимо її - милу, дорогу країну, хочемо, щоб вона була процвітаючою, сильною, завжди вільною і незалежною!

Вправа «Коло заключних слів». Створення колажу.

Здобувачі освіти формулюють відповідь на запитання:

- Якою ви мрієте бачити Україну?

(відповіді записують на пелюстках квітки-символу України)

Викладач:

Друзі, ви повинні впевнено йти до своєї мети. Ми маємо бути єдині, спільно приносити нашій державі користь. Ви маєте будувати своє майбутнє. Ми обов'язково здобудемо перемогу у цій жорстокій війні. І ми обов'язково всі разом відбудуємо нашу перлину-Україну!

Інтернет-посилання, що можуть бути використані у сценарії)

- *Пісня Т. Петриненка «Україна!»* ***https://www.youtube.com/watch?v=Yv9W-IM83bY)***
- Шпак М. Відео «Україна-мати» [Електронний ресурс] / Шпак М.// Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wA09qgGUw9k
- ***https://www.youtube.com/watch?v=WiZDik18hnc***
- https://www.youtube.com/watch?v=wcC3hDNzLhM
- ***https://www.youtube.com/watch?v=DUgAyKqRLVE***